

UNIONIN TULOT

EU:n talousarvio rahoitetaan pääasiassa (99-prosenttisesti) unionin omista varoista. Vuotuisten tulojen on katettava kokonaan vuotuiset menot. Neuvosto päättää omien varojen järjestelmästä yksimielisesti ottaen huomioon Euroopan parlamentin kannan, ja päätös edellyttää kaikkien jäsenvaltioiden ratifiointia.

OIKEUSPERUSTA

- Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 311 artikla ja 332 artiklan 2 kohta sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A ja 171 artikla
- neuvoston päätös 2014/335/EU, Euratom, annettu 26. toukokuuta 2014, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä^[1], neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 608/2014, annettu 26. toukokuuta 2014, Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä^[2] sekä neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 609/2014, annettu 26. toukokuuta 2014, perinteisten, ALV- ja BKTL-perusteisten omien varojen käyttöön asettamisessa sovellettavista menetelmistä ja menettelyistä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä^[3]; nämä säädökset tulivat voimaan ratifiointin jälkeen 1. lokakuuta 2016, ja niitä sovelletaan taannehtivasti 1. tammikuuta 2014 alkaen

TAVOITE

Unionin taloudellisen riippumattomuuden turvaaminen talousarvion kurinalaisuutta noudattaen

TAUSTA

Euroopan hiili- ja teräsyhteisölle (EHTY) myönnettiin jo alun alkaen omia varoja, mutta Euroopan talousyhteisö (ETY) ja Euroopan atomienergiayhteisö (Euratom) rahoitettiin ensin jäsenvaltioiden maksuosuuksin. Omista varoista 21. huhtikuuta 1970 tehdyllä päätöksellä ETY:lle myönnettiin omat varat. Vuosittaisten maksumäärärahojen kattamiseen tarkoitettujen omien varojen enimmäismäärä on nykyisin 1,20 prosenttia

[1]EUVL L 168, 7.6.2014, s. 105.

[2]EUVL L 168, 7.6.2014, s. 29.

[3]EUVL L 168, 7.6.2014, s. 39.

unionin bruttokansantulosta (BKTL)^[4]. Käytännössä enimmäismäärä on nykyisessä vuosia 2014–2020 koskevassa monivuotisessa rahoituskehyksessä (1.4.3) vahvistettu noin yhdeksi prosentiksi unionin BKTL:sta. Talousarvion on oltava tasapainossa, joten tämä enimmäismäärä rajoittaa myös menoja (1.4.3).

TULOT

1. ”Perinteiset” omat varat

Nämä tulot koostuvat tulleista, maatalousmaksuista sekä sokeri- ja isoglukoosimaksuista. Perinteiset omat varat luotiin vuonna 1970 tehdyllä päätöksellä, ja niitä on kerätty siitä lähtien. Perinteisten omien varojen osuus kaikista omista varoista on nykyään noin 15 prosenttia^[5].

2. ALV-perusteiset omat varat

Nykyään nämä varat muodostuvat unionin talousarvioon siirrettävästä jäsenvaltioiden arvioidun arvonlisäverokertymän prosenttiosuudesta. Arvonlisäveroon perustuvista omista varoista säädettiin vuoden 1970 päätöksessä, mutta nämä varat saatiin käyttöön vasta, kun arvonlisäverojärjestelmät oli yhtenäistetty jäsenvaltioiden välillä vuonna 1979. Arvonlisäveroon perustuvien omien varojen osuus kaikista omista varoista on yleensä noin 13 prosenttia.

3. BKTL-perusteiset omat varat

Nämä omat varat koostuvat jäsenvaltioiden bruttokansantuloon perustuvista maksuista, joiden yhdenmukainen prosenttiosuus vahvistetaan vuotuisen talousarviomenettelyn yhteydessä. Tästä omien varojen lajista sovittiin neuvoston päätöksellä 88/376/ETY. Alun perin niitä oli tarkoitus periä vain, jos muilla omilla varoilla ei pystyittäisi kattamaan menoja kokonaan. Nykyisin niillä kuitenkin rahoitetaan valtaosa EU:n talousarviosta. BKTL-perusteiset omat varat ovat kolminkertaistuneet 1990-luvun lopusta lähtien, ja nykyään niiden osuus kaikista omista varoista on yleensä noin 72 prosenttia.

4. Muut tulot ja edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettävä ylijäämä

Muihin tuloihin sisältyvät EU:n henkilöstön palkoistaan maksamat verot, kolmansien maiden maksuosuudet eräisiin EU:n ohjelmiin sekä kilpailu- tai muuta lainsäädäntöä rikkoneiden yritysten maksamat sakot. Kunkin varainhoitovuoden mahdollinen ylijäämä otetaan tulona seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon. Muut tulot, ylijäämät ja tekniset mukautukset ovat yleensä alle 10 prosenttia tulojen kokonaismäärästä.

5. Korjausmekanismi

Nykyiseen omien varojen järjestelmään kuuluu myös jäsenvaltioiden maksuosuuksien välisen budjettiepätasapainon korjaaminen. Vuonna 1984 sovittiin Yhdistyneen kuningaskunnan maksuosuuden alentamisesta määrällä, joka vastaa kahta kolmasosaa sen maksuosuuden (perinteisiä omia varoja lukuun ottamatta) ja sen talousarviosta takaisin saamien määrien erotuksesta. Tätä alennusta mukautettiin

---

[4]BKTL:n muutosten (EKT 2010) perusteella rahoituskehykseen tehtävä tekninen mukautus vuodeksi 2018, COM(2017)0473, 15.9.2017.

[5]Euroopan unionin konsolidoitu tilinpäätös – varainhoitovuosi 2017.

vuonna 2007, jotta unioniin vuodesta 2004 lähtien liittyneiden jäsenvaltioiden muut kuin maatalousmenot voitiin asteittain sulkea pois laskennasta. Tätä korjausta rahoittavat kaikki muut jäsenvaltiot Saksaa, Alankomaita, Itävaltaa ja Ruotsia lukuun ottamatta, sillä ne saavat alennuksen osuuteen, jolla ne rahoittavat Yhdistyneen kuningaskunnan maksuosuuden alennusta. Saksa, Alankomaat, Itävalta ja Ruotsi hyötyivät myös alennetusta ALV-kannasta kaudella 2007–2013, ja Alankomaiden ja Ruotsin BKTL-osuuteen tehtiin vähennys samalla kaudella.

Nykyisten korjausmekanismien suhteen nykyistä Yhdistyneen kuningaskunnan korjausmekanismia ja sen rahoitusta jatketaan, ALV:stä kertyvien omien varojen verokantaa pienennetään kaudella 2014–2020 Saksan, Alankomaiden ja Ruotsin osalta (0,15 prosenttia) ja vuotuisiin BKTL-maksuosuuksiin tehdään bruttovähennyksiä kaudella 2014–2020 Tanskan (130 miljoonaa euroa), Alankomaiden (695 miljoonaa euroa) ja Ruotsin (185 miljoonaa euroa) osalta sekä vuosina 2014–2016 Itävallan osalta (30 miljoonaa euroa vuonna 2014, 20 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 10 miljoonaa euroa vuonna 2016). Osuus, jonka jäsenvaltiot voivat pidättää itsellään kantokuluina perinteisistä omista varoista, laskettiin 25 prosentista 20 prosenttiin.

EU:N OMIEN VAROJEN UUDISTAMINEN

Lissabonin sopimuksessa määrätään, että talousarvio rahoitetaan kokonaisuudessaan unionin omin varoin ja että neuvosto hyväksyy parlamenttia kuultuaan yksimielisesti päätöksen unionin omien varojen järjestelmästä, myös mahdollisuudesta ottaa käyttöön uusia omien varojen luokkia tai poistaa olemassa oleva luokka. Jäsenvaltioiden on ratifioitava kyseinen päätös. Neuvosto voi kuitenkin nykyään vahvistaa päätöksen täytäntöönpanotoimenpiteet vasta saatuaan parlamentin hyväksynnän.

Vuonna 2014 perustettiin parlamentin, neuvoston ja komission edustajista koostuva korkean tason työryhmä, jota johti Mario Monti. Se tarkasteli yleisesti omien varojen järjestelmää ja kävi siitä vuoropuhelua kansallisten parlamenttien kanssa.

Montin työryhmä esitti loppuraporttinsa tammikuussa 2017. Se oli kahden vuoden ajan selvittänyt läpinäkyvämpiä, yksinkertaisempia, oikeudenmukaisempia ja demokraattisesti vastuullisempia tapoja rahoittaa unionin talousarvio. Sen tärkein päätelmä on, että EU:n talousarviota on uudistettava niin tulo- kuin menopuolenkin osalta, jotta voidaan ratkaista nykyiset haasteet ja saada aikaan näkyviä tuloksia EU:n kansalaisille.

Kesäkuussa 2017 julkaistussa pohdinta-asiakirjassa EU:n rahoituksen tulevaisuudesta komissio esitteli viisi esimerkkiskenaariota ja niiden vaikutukset unionin tuloihin.

Komissio teki 2. toukokuuta 2018 ehdotuksia nykyisten ALV-perusteisten omien varojen yksinkertaistamisesta ja esitti samalla seuraavien uusien omien varojen käyttöönottoa:

- 20 prosentin osuus päästökauppajärjestelmästä saatavista tuloista
- yhteiseen yhdistettyyn yhteisöveropohjaan sovellettava kolmen prosentin verokanta (asteittain sen jälkeen, kun tarvittava lainsäädäntö on annettu)

- kansallinen rahoitusosuus, jonka määrä lasketaan jäsenvaltioiden kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrän perusteella (0,80 euroa kilolta).

Komission arvioiden mukaan nämä uudet omat varat muodostaisivat noin 12 prosenttia EU:n koko talousarviosta. Niistä voitaisiin saada vuosittain tuloja jopa 22 miljardia euroa.

Komissio ehdottaa, että nykyisistä maksuosuusalennuksista luovutaan asteittain viiden vuoden aikana. Sen jälkeen mitään alennuksia ei enää sovellettaisi. Lisäksi jäsenvaltioiden pidättämiä tullimaksujen kantokuluja on tarkoitus vähentää 20 prosentista 10 prosenttiin. Komissio ehdottaa myös vuosittain kerättävien omien varojen enimmäismäärän – joka nyt on 1,20 prosenttia EU:n bruttokansantulosta – korottamista 1,29 prosenttiin, sillä 27 jäsenvaltion EU:n bruttokansantulo jää pienemmäksi. Komissio lisää myös unionin talousarviosta taattujen välineiden käyttöä ja ehdottaa Euroopan kehitysrahaston sisällyttämistä unionin talousarvioon.

EUROOPAN PARLAMENTIN ROOLI

Parlamentti on viime vuosina useissa päätöslauselmissaan (esim. Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä [17. joulukuuta 2014 antamassaan päätöslauselmassa](#)) kiinnittänyt huomiota omien varojen järjestelmän ongelmiin ja etenkin siihen, että järjestelmä on liian monimutkainen. Se on tehnyt ehdotuksia varmistukseksi, että unioni on taloudellisesti riippumaton ja että tulojen kerääminen on entistä yksinkertaisempaa, avoimempaa ja demokraattisempaa.

Lissabonin sopimuksen uusien määräysten nojalla parlamentti on toistuvasti vaatinut omien varojen järjestelmän perusteellista uudistusta, esimerkiksi [15. huhtikuuta 2014 antamassaan päätöslauselmassa](#) ”Kauden 2014–2020 monivuotista rahoituskehystä koskevat neuvottelut: kokemukset ja tulevat vaiheet”.

Parlamentti antoi [16. huhtikuuta 2014](#) lainsäädäntöpäätöslauselman esityksestä neuvoston päätökseksi unionin omien varojen järjestelmästä, jossa se korosti Montin työryhmän (omia varoja käsittelevä korkean tason työryhmä) tärkeyttä. Työryhmä perustettiin parlamentin painokkaiden vaatimusten ansiosta vuosien 2014–2020 monivuotista rahoituskehystä koskeneiden neuvottelujen yhteydessä. Päätöslauselmassa parlamentti korosti myös, että nykyisen järjestelmän vuoksi neuvostossa ei voi syntyä riittävää enemmistöä, jotta vuotuisiin talousarvioihin voitaisiin ottaa riittävästi maksumäärärahoja unionin oikeudellisten velvoitteiden täyttämiseksi ja poliittisten sitoumusten noudattamiseksi.

Parlamentti antoi [6. heinäkuuta 2016](#) päätöslauselman ”Monivuotisen rahoituskehysten 2014–2020 vaalien jälkeisen tarkistamisen valmistelu: parlamentin huomautukset komission ehdotusta odottaessa”. Se kehotti siinä komissiota esittämään vuoden 2017 loppuun mennessä omia varoja vuoden 2021 jälkeen koskevan kunnianhimoisen lainsäädäntöpaketin, jonka ohjaavina periaatteina ovat yksinkertaisuus, tasapuolisuus ja avoimuus. Monivuotisen rahoituskehysten 2014–2020 välitarkistuksesta [26. lokakuuta 2016](#) antamassaan päätöslauselmassa parlamentti korosti jälleen tarvetta pienentää unionin talousarvioon suoritettavien BKTL-maksuosuuksien osuutta ja kehotti joko uudistamaan perusteellisesti ALV-perusteista omien varojen järjestelmää tai luopumaan siitä kokonaan. Lisäksi

parlamentti kehotti ottamaan käyttöön yhden tai useamman uuden omien varojen lähteen sekä luopumaan kaikenlaisista alennuksista.

EU:n rahoituksen tulevaisuutta koskevasta pohdinta-asiakirjasta [24. lokakuuta 2017](#) antamassaan päätöslauselmassa parlamentti totesi jälleen sitoutuneensa uudistamaan unionin omien varojen järjestelmää perusteellisesti. Se korosti, että tällaiseen järjestelmään pitäisi sisältyä tasapainoinen kokonaisuus uusia unionin omia varoja, joilla on tarkoitus tukea EU:n toimintapolitiikan tavoitteita ja jotka olisi otettava käyttöön asteittain, jotta unionin rahoituksesta tulisi oikeudenmukaisempi ja vakaampi.

Parlamentti esitti Euroopan unionin omien varojen järjestelmän uudistamisesta [14. maaliskuuta 2018](#) antamassaan päätöslauselmassa syitä, joiden vuoksi nykyistä omien varojen järjestelmää olisi uudistettava. Se esimerkiksi katsoi, että uudistus on tarpeen, jotta voidaan korjata nykyisen järjestelmän puutteita ja jotta EU pystyy rahoittamaan toimintapolitiikkaansa ja vastaamaan uusiin haasteisiin. Parlamentti toivoi, että saataisiin aikaan hyväksyttävä ja tasapainoinen omien varojen järjestelmä. Se hahmotteli uuden omien varojen järjestelmän luomista koskevat periaatteet ja olettamukset, luetteli uusien omien varojen määrittelyssä käytettävät kriteerit ja ehdotti mahdollisten uusien omien varojen kokonaisuutta.

Parlamentti antoi [30. toukokuuta 2018](#) päätöslauselman monivuotisesta rahoituskehyksestä 2021–2027 ja omista varoista. Se piti komission 2. toukokuuta 2018 tekemiä ehdotuksia omista varoista myönteisinä. Se myös muistutti kannastaan, että monivuotisesta rahoituskehyksestä ei tule sopua, ellei omia varoja koskevassa kysymyksessä edistytä vastaavasti.

Parlamentti antoi [14. marraskuuta 2018](#) päätöslauselman monivuotisesta rahoituskehyksestä 2021–2027 – parlamentin kanta yhteisymmärryksen saavuttamiseksi. Siinä se kehotti komissiota ottamaan huomioon Euroopan tillintarkastustuomioistuimen lausunnon nro 5/2018 ja esitti ehdotuksia sellaisen uusien omien varojen korin käyttöön ottamiseksi, joka ei lisäisi kansalaisten verotaakkaa mutta vastaisi unionin olennaisiin strategisiin tavoitteisiin.

Alix Delasnerie
05/2019

